

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра ортопедичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Д.в.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Ірина СОЛОНІНКО

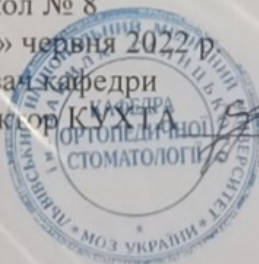
« 04 » 07 2022 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасні методи ортопедичного лікування
скронево-нижньощелепних розладів»

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 221 «Стоматологія»

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
ортопедичної стоматології
Протокол № 8
від « 8 » червня 2022 р.
Завідувач кафедри
доц. Віктор КУХТА

Затверджено
профільною методичною комісією
зі стоматологічних дисциплін
Протокол № 3
від « 21 » червня 2022 р.
Голова профільної методичної
комісії
проф. Ян ВАРЕС

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

к. мед. н., доц. Кулінченко Р.В.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

д. мед. н., доцент Чухрай Н.Л.

к. мед. н., доцент Колесніченко О.В.

ВСТУП

Програма вивчення елективного курсу «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів»

відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 221 «Стоматологія»

освітньої програми *магістра стоматології*

Опис елективного курсу (анотація). *Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів* - це навчальний курс, що надає змогу студентам оволодіти в клініці певними стоматологічними маніпуляціями, що використовуються при лікуванні пацієнтів з функціональними порушеннями та захворюваннями скронево-нижньощелепних суглобів. Набуті спеціальні (фахові) компетенції студенти надалі використають у лікуванні стоматологічних пацієнтів ортопедичного профілю.

Структура елективного курсу	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій (год)	Практичних занять (год)			
Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів <i>Змістовних модулів 1</i>	4 кредити/ 120 год	---	48	72	V курс X семестр	залік
за семестрами						
Змістовий модуль 1	4 кредити/ 120 год	---	48	72	X семестр	залік

Предметом вивчення елективного курсу є скронево-нижньощелепні розлади, а саме: внутрішні порушення СНЩС (зміщення диска) та запально-дегенеративні захворювання СНЩС, особливості їх клінічного перебігу, основні діагностичні та лікувальні маніпуляції, що застосовуються в практиці ортопеда-стоматолога.

Міждисциплінарні зв'язки: хірургічна стоматологія, терапевтична стоматологія, стоматологія дитячого віку, ортодонтія, нормальна анатомія, гістологія, нормальна фізіологія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, топографічна анатомія та оперативна хірургія, мікробіологія, біохімія, фармакологія, внутрішні хвороби, ендокринологія, нервові хвороби, оториноларингологія, офтальмологія, медицина екстремальних станів.

1. Мета та завдання елективного курсу

1.1. Метою викладання елективного курсу «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів» є фахова підготовка лікаря-стоматолога, яка передбачає засвоєння питань теорії і практики з окремих розділів ортопедичної стоматології, починаючи з організації прийому хворих з підозрою на скронево-нижньощелепний розлад в ортопедичному відділенні стоматологічної поліклініки до надання невідкладної допомоги та висококваліфікованої ортопедичної стоматологічної допомоги при функціональних порушеннях та захворюваннях скронево-нижньощелепних суглобів.

1.2. Основними завданнями вивчення елективного курсу «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів» є вміння проводити обстеження ортопедичного стоматологічного хворого з підозрою на скронево-нижньощелепний розлад (СНР), діагностувати основні симптоми та синдроми пов'язані з СНР, обґрунтувати та сформулювати попередній діагноз, аналізувати результати променевого обстеження та проводити диференційну діагностику, сформулювати клінічний діагноз функціональних порушень чи запально-дегенеративних захворювань скронево-нижньощелепних суглобів, визначати принципи комплексного лікування різних форм СНР в клініці ортопедичної стоматології, застосовувати різні ортопедичні апарати для лікування СНР на базі знання клініко-лабораторних етапів їх виготовлення, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань скронево-нижньощелепних суглобів, знати заходи первинної та вторинної профілактики найбільш поширених скронево-нижньощелепних розладів.

У результаті вивчення елективного курсу студент повинен

вміти:

- проводити обстеження стоматологічних хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади;
- визначати основні синдроми і симптоми скронево-нижньощелепних розладів в клініці ортопедичної стоматології;
- обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз скронево-нижньощелепного розладу в клініці ортопедичної стоматології;
- визначати об'єм та послідовність спеціальних діагностичних заходів, оцінювати їх результати;
- аналізувати результати основних та додаткових методів обстеження стоматологічних хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади у клініці ортопедичної стоматології;
- проводити обстеження хворих функціональними методами;
- ставити остаточний клінічний діагноз скронево-нижньощелепного розладу в клініці ортопедичної стоматології;
- виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених скронево-нижньощелепних розладів у клініці ортопедичної стоматології;
- заповнити відповідну медичну документацію;
- складати і обґрунтовувати план комплексного стоматологічного лікування і план ортопедичного реабілітації, формулювати покази та протипокази до ортопедичного

лікування;

- пояснювати принципи ортопедичного лікування та реабілітації у хворих на скронево-нижньощелепні розлади;
- планувати ортопедичний етап комплексного лікування хворих на скронево-нижньощелепні розлади, зокрема, у поєднанні з деформаціями зубних рядів, підвищеним стиранням твердих тканин зубів з урахуванням індивідуальних особливостей і клінічного протікання означених стоматологічних захворювань;
- проводити ортопедичне лікування хворих на скронево-нижньощелепні розлади;
- корегувати і припасовувати універсальні функціональні пристрої (фабричного виготовлення) для лікування пацієнтів з окремими формами скронево-нижньощелепних розладів;
- корегувати і припасовувати індивідуальні функціональні пристрої (лабораторного виготовлення) для лікування пацієнтів з окремими формами скронево-нижньощелепних розладів;
- навчати пацієнтів коректному використанню функціональних пристроїв (для лікування скронево-нижньощелепних розладів) та догляду за ними;
- навчати пацієнтів застосовувати заходи первинної та вторинної профілактики скронево-нижньощелепних розладів;

знати:

- особливості суб'єктивного обстеження хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади (збору скарг у хворих, анамнезу захворювання та анамнезу життя);
- особливості об'єктивного обстеження хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади (проведення зовнішньоротового обстеження з акцентом на скронево-нижньощелепні суглоби та м'язи щелепно-лицевої ділянки, проведення внутрішньоротового обстеження з акцентом на вивчення статичної та функціональної оклюзії);
- алгоритми застосування додаткових променевих методів обстеження хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади;
- принципи виставлення клінічного діагнозу у хворих на скронево-нижньощелепні розлади (основний діагноз, супутні стоматологічні захворювання та ускладнення основного захворювання);
- принципи ортопедичного лікування функціональних порушень та запально-дегенеративних захворювань скронево-нижньощелепних суглобів;
- клініко-лабораторні етапи виготовлення індивідуальних функціональних пристроїв для лікування пацієнтів зі скронево-нижньощелепними розладами;
- принципи застосування універсальних функціональних пристроїв (фабричного виготовлення) для лікування пацієнтів з окремими формами скронево-нижньощелепних розладів;
- принципи застосування індивідуальних функціональних пристроїв (лабораторного виготовлення) для лікування пацієнтів з окремими формами скронево-нижньощелепних розладів;
- заходи первинної та вторинної профілактики найбільш поширених скронево-нижньощелепних розладів.

Компетентності та результати навчання

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти елективний курс «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів» забезпечує набуття студентами компетентностей:

- інтегральна:

Здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю "Стоматологія" у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій.

- Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.

ЗК 8. Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до вибору стратегії спілкування.

ЗК 10. Здатність працювати у команді.

ЗК 11. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 13. Навички здійснення безпечної діяльності

ЗК 14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 16. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

- спеціальні (фахові, предметні) (ФК):

ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

ФК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

- ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- ФК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.
- ФК 10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- ФК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
- ФК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
- ФК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
- ФК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
- ФК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.
- ФК 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
- ФК 18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Матриця компетентностей

Загальні компетентності за вимогами Національної рамки кваліфікацій (НРК)

		Знання	Уміння	Кому- нікація	Автоном- ність та відпові- дальність
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.	+	+	+	+
ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	+	+		+
ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	+	+	+	+
ЗК4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою.	+	+	+	
ЗК5	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	+	+	+	+
ЗК6	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	+	+	+	+
ЗК7	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.	+	+	+	+
ЗК8	Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми.		+		+
ЗК9	Здатність до вибору стратегії спілкування.			+	+
ЗК10	Здатність працювати у команді.			+	+

ЗК11	Навички міжособистісної взаємодії.			+	+
ЗК12	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	+	+	+	+
ЗК13	Навички здійснення безпечної діяльності	+	+	+	+
ЗК14	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.	+	+		+
ЗК15	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	+	+	+	+
ЗК16	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо		+	+	+
ФК1	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.	+	+	+	+
ФК2	Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	+			+
ФК3	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	+	+	+	+
ФК4	Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	+	+	+	+
ФК5	Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області	+	+	+	+
ФК6	Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями	+	+	+	+
ФК7	Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області	+	+	+	
ФК8	Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції	+	+	+	+
ФК9	Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	+	+	+	+

ФК10	Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів	+	+	+	+
ФК11	Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги	+	+	+	+
ФК12	Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології	+	+	+	+
ФК13	Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).	+	+	+	+
ФК14	Спроможність ведення нормативної медичної документації	+			+
ФК15	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації	+	+	+	+
ФК16	Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЮ		+	+	+
ФК17	Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності				
ФК18	Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини	+	+	+	+

Програмні результати навчання (ПРН)

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Нормативний та варіативний зміст підготовки, сформульований у термінах результатів навчання

Результати навчання у когнітивній сфері		
ПРН1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання	ЗК1 – ЗК9, ЗК-11, ЗК12, ЗК14, ЗК16, ФК1, ФК3, ФК4 ФК15
ПРН 2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних	ЗК1 – ЗК14, ЗК11 – ЗК14, ЗК16, ФК1-ФК8, ФК11, ФК12, ФК14 -ФК16

	досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу	
ПРН 3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань	ЗК1 – ЗК4, ЗК7 – ЗК14, ФК1, ФК2, ФК15
ПРН 4	Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи	ЗК1 – ЗК10, ЗК14, ЗК16, ФК1 – ФК4, ФК15
ПРН 5	Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу	ЗК1 – ЗК11, ЗК13 – ЗК16, ФК1 – ФК4, ФК15
ПРН 6	Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань	ЗК1 – ЗК16, ФК1, ФК5, ФК13 – ФК16
ПРН 7	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань	ЗК1 – ЗК6, ЗК8 – ЗК16, ФК1, ФК5, ФК13 – ФК16
ПРН 8	Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами	ЗК1 – ЗК3, ЗК6 - ЗК8, ЗК12-ЗК14, ЗК16, ФК1, ФК6, ФК15
ПРН 9	Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ЗК1 – ЗК13, ЗК15, ЗК16, ФК1, ФК7, ФК15

ПРН 10	Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами	ЗК1 – ЗК8, ЗК10, ЗК12 – ЗК14, ЗК16, ФК1, ФК7, ФК8, ФК15
ПРН 11	Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи	ЗК1-ЗК4, ЗК7 – ЗК16, ФК1, ФК9, ФК10, ФК15
ПРН 12	Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення	ЗК1 – ЗК16, ФК1, ФК11, ФК15
ПРН 13	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу	ЗК1 – ЗК16, ФК1, ФК12, ФК15
ПРН 14	Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій	ЗК1 – ЗК6, ЗК8, ЗК10, ЗК11, ЗК13 – ЗК16, ФК13, ФК15, ФК16
ПРН 15	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками	ЗК1 – ЗК3, ЗК5 – ЗК7, ЗК10, ЗК11, ЗК13 – ЗК16, ФК13 – ФК16
Результати навчання в емоційній сфері		
ПРН 16	Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб	ЗК1 – ЗК16, ФК1, ФК5 – ФК14
ПРН17	Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю	ЗК1 – ЗК3, ЗК5, ЗК6, ЗК11 – ЗК13, ЗК15, ЗК16, ФК5, ФК14
ПРН18	Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень	ЗК4 – ЗК6, ЗК10 – ЗК16, ФК5, ФК13, ФК14, ФК16
ПРН19	Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності	ЗК1- ЗК4, ЗК9 – ЗК13, ЗК15, ЗК16, ФК1, ФК5, ФК7, ФК9 – ФК16

ПРН20	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності	ЗК1 – ЗК3, ЗК5, ЗК9 – ЗК16, ФК1, ФК5, ФК6, ФК9 – ФК15
Результати навчання в психомоторній сфері		
ПРН21	Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах	ЗК1 – ЗК3, ЗК9 – ЗК11, ЗК13 – ЗК15, ФК9 – ФК12
ПРН22	Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах	ЗК1, ЗК2, ЗК5, ЗК6, ЗК8 – ЗК11, ЗК13 – ЗК15, ФК9 – ФК12
ПРН23	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу	ЗК1 – ЗК6, ЗК8 – ЗК11, ЗК13 – ЗК16, ФК9 – ФК12, ФК18

Результати навчання для елективного курсу: фахова підготовка лікаря-стоматолога, яка передбачає засвоєння питань теорії й практики розділу ортопедичної стоматології «Ортопедичне лікування скронево-нижньощелепних розладів», вміння проводити обстеження ортопедичного стоматологічного хворого з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади, діагностувати скронево-нижньощелепні розлади, обґрунтувати та сформулювати попередній діагноз, аналізувати результати додаткового обстеження та проводити диференційну діагностику, сформулювати остаточний діагноз, визначати принципи комплексного лікування, запропонувати різні варіанти лікування та передбачити можливі ускладнення.

2. Інформаційний обсяг елективного курсу «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів».

На вивчення елективного курсу відводиться 4 кредитів ЄКТС 120 годин.

Змістовий модуль 1 «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів».

Пояснювати та трактувати функціональне значення краніо-мандибулярного комплексу, сучасні теорії етіології та патогенезу скронево-нижньощелепних розладів, особливості їх перебігу, принципи надання допомоги пацієнтам зі скронево-нижньощелепними розладами, роль фахівців суміжних спеціальностей у комплексному обстеженні хворих.

Засвоїти принципи діагностики та ортопедичного лікування основних скронево-нижньощелепних розладів з врахуванням естетичних, фонетичних та функціональних порушень, індивідуальних особливостей протікання захворювання на фоні соматичної патології.

Виконувати профілактичні, діагностичні та ортопедичні лікувальні заходи при скронево-нижньощелепних розладах.

Аналізувати результати основних та додаткових методів обстеження.

Планувати ортопедичний етап комплексного лікування хворих на скронево-нижньощелепні розлади.

Тема №1. Сучасні погляди на анатомію, гістологію, фізіологію та біомеханіку скронево-нижньощелепних суглобів.

Макроскопічна та мікроскопічна структура скронево-нижньощелепних суглобів, варіанти будови складових елементів СНЩС, амортизаційна та стабілізаційна функція дисків СНЩС, м'язи, що забезпечують рухи нижньої щелепи, фізіологія СНЩС, основи нервово-м'язового регулювання рухів нижньої щелепи.

Перелік питань, які повинен вивчити студент на занятті:

- Варіанти будови головок скронево-нижньощелепних суглобів.
- Варіанти будови комплексів горбок-ямка скронево-нижньощелепних суглобів.
- Особливості будови дисків скронево-нижньощелепного суглобів, їх функція.
- Будова внутрішніх зв'язок і капсули скронево-нижньощелепного суглобів, їх функція.
- Будова зовнішніх зв'язок скронево-нижньощелепних суглобів, їх функція.
- Гістологічна структура складових елементів скронево-нижньощелепних суглобів.
- Групи м'язів, що підіймають нижню щелепу.
- Групи м'язів, що опускають нижню щелепу.
- Групи м'язів, що відводять нижню щелепу у бік.
- Групи м'язів, що подають нижню щелепу вперед і назад.
- Фізіологія і біомеханіка скронево-нижньощелепних суглобів.
- Нервово-м'язове регулювання рухів нижньої щелепи.

Тема №2. Скронево-нижньощелепні розлади (СНР). Класифікація СНР. Особливості клінічного обстеження хворого з підозрою на СНР.

Зміст терміну «скронево-нижньощелепні розлади». Критична оцінка сучасних класифікацій скронево-нижньощелепних розладів. Особливості суб'єктивного та об'єктивного клінічного обстеження хворого з підозрою на СНР. Аускультация СНЩС. Методики пальпації СНЩС. Методики пальпації головних та допоміжних жувальних м'язів. Провокаційні проби на СНЩС та жувальні м'язи, їх критична оцінка. Амплітуда та траєкторія відкривання рота. Додаткові клінічні дані. Основи диференційної діагностики СНР.

Перелік питань, які повинен вивчити студент на занятті:

- Визначення терміну «скронево-нижньощелепні розлади».
- Становлення термінології краніомандибулярних розладів в історичному аспекті.
- Сучасна систематизація скронево-нижньощелепних розладів.
- Поняття «суглобові розлади», «м'язові розлади» та поєднання різних форм СНР.
- Проблема маніфестації різних СНР.
- Особливості збору скарг у хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади.
- Особливості збору анамнезу захворювання та життя у хворих з підозрою на СНР.

- Оцінка психоемоційного стану пацієнта.
- Особливості зовнішньо ротового обстеження хворих з підозрою на СНР з акцентом на функцію скронево-нижньощелепних суглобів та м'язів щелепно-лищевої ділянки
- Особливості внутрішньо ротового обстеження хворих з підозрою на СНР з акцентом на вивчення статичної та функціональної оклюзії.
- Застосування артикуляторів для вивчення оклюзійних співвідношень зубних рядів.
- Хвороби, які найчастіше імітують перебіг СНР.
- Залучення фахівців суміжних спеціальностей до диференційної діагностики СНР.
- Алгоритми диференційної діагностики СНР.

Тема №3. Класичні та сучасні променеві методи обстеження хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади. Виставлення клінічного діагнозу.

Критична оцінка класичних променевих методів обстеження краніомандибулярного комплексу: рентгенографія, рентгеноскопія, зонографія, прицільна пошарова томографія. Їх переваги і недоліки. Покази та протипокази до сучасних променевих методів обстеження хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади: конусно-променева та спіральна комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія, ультрасонографія. Їх переваги і недоліки та критична оцінка (чутливість, специфічність, загальна точність методу). Особливості виставлення клінічного діагнозу хворому на СНР та заповнення медичної документації.

Перелік питань, які повинен вивчити студент на занятті:

- Рентгенографія скронево-нижньощелепних суглобів. Особливості рентгенографічних укладок.
- Рентгеноскопія СНЩС.
- Зонографія. Панорамна рентгенограма, функціональна зонографія СНЩС при крайніх положеннях нижньої щелепи (закритий/відкритий рот). Апаратурні особливості виконання зонографії.
- Прицільна пошарова томографія СНЩС. Особливості виконання.
- Конусно-променева комп'ютерна томографія СНЩС. Роздільна здатність. Особливості використання програмного забезпечення.
- Спіральна комп'ютерна томографія СНЩС. Роздільна здатність. Особливості використання програмного забезпечення.
- Магнітно-резонансна томографія СНЩС. Особливості проведення МРТ у хворих на СНР (при зімкнутих зубах та максимально можливому відкритті рота). Динамічні послідовності МРТ образів СНЩС.
- Ультрасонографія СНЩС. УСГ обстеження у статиці та динаміці.
- Аналіз та синтез отриманих діагностичних даних. Виставлення клінічного діагнозу хворому на СНР (основний, супутні захворювання та ускладнення основного).
- Заповнення медичної документації.

Тема №4. Ортопедична складова у комплексному лікуванні хворих на скронево-нижньощелепні розлади. Оклюзійні шини. Застосування універсальних та індивідуальних ортопедичних функціональних пристроїв для лікування пацієнтів з СНР.

Лікування хворих на скронево-нижньощелепні розлади є комплексним, багатоетапним та максимально індивідуалізованим. Застосування різних ортопедичних пристроїв є важливою складовою комплексного лікування СНР, так само, як і протезна реабілітація пацієнтів на завершальному етапі лікування за необхідності. Використання різних видів оклюзійних шин залежно від їх функціонального призначення та клінічної ситуації. Критична оцінка універсальних та індивідуальних функціональних пристроїв для лікування пацієнтів з СНР. Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних оклюзійних пристроїв для лікування хворих на СНР.

Перелік питань, які повинен вивчити студент на занятті:

- Складання плану комплексного лікування хворого на скронево-нижньощелепні розлади з залученням фахівців суміжних спеціальностей за необхідності.
- Вибір тимчасових ортопедичних пристроїв та постійних конструкцій, за необхідності, для лікування хворих на СНР.
- Види оклюзійних шин залежно від функціонального призначення.
- Види оклюзійних шин залежно від матеріалу виготовлення.
- Види оклюзійних шин залежно від технології виготовлення.
- Покази і протипокази до застосування універсальних функціональних пристроїв (фабричного виготовлення) для лікування пацієнтів зі скронево-нижньощелепними розладами, їх переваги і недоліки та критична оцінка.
- Покази і протипокази до застосування індивідуальних функціональних пристроїв (лабораторного виготовлення) для лікування пацієнтів зі скронево-нижньощелепними розладами, їх переваги і недоліки та критична оцінка.
- Клініко-лабораторні етапи виготовлення індивідуальних функціональних пристроїв методом штампування для лікування пацієнтів з СНР.
- Клініко-лабораторні етапи виготовлення індивідуальних функціональних пристроїв методом термopolімеризації для лікування пацієнтів з СНР.

Тема 5. Внутрішні порушення скронево-нижньощелепних суглобів. Класифікація.

Етіологія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика.

Визначення терміну «внутрішні порушення скронево-нижньощелепних суглобів», систематизація внутрішніх суглобових порушень, їх вікові та статеві особливості. Причини виникнення та фактори, які сприяють розвитку внутрішніх порушень СНЩС. Маніфестація внутрішніх суглобових порушень залежно від варіанту зміщення диска. Критерії діагностики та диференційної діагностики зміщення диска з залученням додаткових променевих методів дослідження.

Перелік питань, які повинен вивчити студент на занятті:

- Різні види зміщень дисків СНЩС (внутрішні порушення СНЩС).
- Етіологія та патогенез внутрішніх порушень СНЩС.
- Планування обстеження хворого з підозрою на зміщення диска СНЩС в клініці ортопедичної стоматології.
- Роль опитування хворого в діагностичному процесі. Особливості об'єктивного обстеження.
- Клінічні прояви різних видів зміщення дисків СНЩС, їх характеристика.
- Показання до проведення променевого обстеження СНЩС (УСГ, МРТ).
- Інтерпретація результатів клінічних та додаткових методів дослідження.

- Проведення диференційної діагностики, формулювання клінічного діагнозу.
- Заповнення медичної карти стоматологічного хворого.

Тема №6. Ортопедична складова у комплексному лікуванні внутрішніх порушень СНЩС. Профілактика.

Виставлення клінічного діагнозу та планування ортопедичного етапу комплексного лікування хворих зі зміщеннями дисків СНЩС, зокрема, у поєднанні з деформаціями зубних рядів, підвищеним стиранням твердих тканин зубів тощо. Застосування ортопедичних функціональних пристроїв для лікування хворих. Ведення хворих. Правила профілактики зміщення дисків.

Перелік питань, які повинен вивчити студент на занятті:

- Визначення тактики ведення (лікування) хворого в клініці ортопедичної стоматології.
- Клініко-лабораторні етапи виготовлення індивідуальних функціональних пристроїв для лікування пацієнтів зі зміщеннями дисків СНЩС.
- Корегування і припасовування універсальних функціональних пристроїв (фабричного виготовлення) для лікування пацієнтів зі зміщеннями дисків СНЩС.
- Корегування і припасовування індивідуальних функціональних пристроїв (лабораторного виготовлення) для лікування пацієнтів зі зміщеннями дисків СНЩС.
- Навчання пацієнтів правильному застосуванню функціональних пристроїв та догляду за ними.
- Навчання пацієнтів застосовувати заходи первинної та вторинної профілактики внутрішніх порушень СНЩС.

Тема №7. Запально-дегенеративні захворювання скронево-нижньощелепних суглобів. Класифікації. Етіологія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика.

Визначення терміну «запально-дегенеративні захворювання скронево-нижньощелепних суглобів», систематизація запально-дегенеративних захворювань (ЗДЗ), їх вікові та статеві особливості. Причини виникнення та фактори, які сприяють розвитку запально-дегенеративних захворювань СНЩС. Маніфестація ЗДЗ СНЩС. Критерії діагностики та диференційної діагностики запально-дегенеративних захворювань з залученням додаткових променевих методів дослідження.

Перелік питань, які повинен вивчити студент на занятті:

- Класифікація запально-дегенеративних захворювань СНЩС, їх вікові та статеві особливості.
- Етіологія та патогенез запально-дегенеративних захворювань СНЩС.
- Планування обстеження хворого з підозрою на запально-дегенеративні захворювання СНЩС в клініці ортопедичної стоматології.
- Роль опитування хворого в діагностичному процесі. Особливості об'єктивного обстеження.

- Клінічні прояви запально-дегенеративних захворювань СНЩС, їх характеристика.
- Показання до проведення променевого обстеження СНЩС при ЗДЗ.
- Інтерпретація результатів клінічних та додаткових методів дослідження.
- Проведення диференційної діагностики, формулювання клінічного діагнозу.
- Заповнення медичної карти стоматологічного хворого.

Тема № 8. Ортопедична складова у комплексному лікуванні запально-дегенеративних захворювань СНЩС. Профілактика.

Виставлення клінічного діагнозу та планування ортопедичного етапу комплексного лікування хворих на ЗДЗ СНЩС, зокрема, у поєднанні з наявними оклюзійними порушеннями. Застосування ортопедичних функціональних пристроїв для лікування хворих на ЗДЗ СНЩС. Ведення хворих. Правила профілактики ЗДЗ СНЩС.

Перелік питань, які повинен вивчити студент на занятті:

- Визначення тактики ведення (лікування) хворого на ЗДЗ СНЩС.
- Клініко-лабораторні етапи виготовлення індивідуальних функціональних пристроїв для лікування хворих на ЗДЗ СНЩС.
- Застосування універсальних функціональних пристроїв (фабричного виготовлення) для лікування пацієнтів з ЗДЗ СНЩС.
- Застосування індивідуальних функціональних пристроїв (лабораторного виготовлення) для лікування пацієнтів з ЗДЗ СНЩС.
- Заходи первинної та вторинної профілактики ЗДЗ СНЩС.

3. Структура дисципліни.

	ТЕМА	Лекції	Практичні заняття	СРС	Індивідуальна робота
Х семестр Змістовий модуль 1 «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів»					
1	Сучасні погляди на анатомію, гістологію, фізіологію та біомеханіку скронево-нижньощелепних суглобів.		6	12	
2	Скронево-нижньощелепні розлади (СНР). Класифікація СНР. Особливості клінічного обстеження хворого з підозрою на СНР.		6	12	
3	Класичні та сучасні променеві методи обстеження хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади. Виставлення клінічного діагнозу.		6	12	
4	Ортопедична складова у комплексному лікуванні хворих на скронево-нижньощелепні розлади. Оклюзійні шини. Застосування універсальних та індивідуальних ортопедичних		6	12	

	функціональних пристроїв для лікування пацієнтів з СНР.				
5	Внутрішні порушення скронево-нижньощелепних суглобів. Класифікація. Етіологія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика.		6	12	
6	Ортопедична складова у комплексному лікуванні внутрішніх порушень СНЩС. Профілактика.		6		
7	Запально-дегенеративні захворювання скронево-нижньощелепних суглобів. Класифікації. Етіологія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика.		6	12	
8	Ортопедична складова у комплексному лікуванні запально-дегенеративних захворювань СНЩС. Профілактика.		6		
	Всього годин:		48	72	

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Не перебачено

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів»

	ТЕМА	К-сть год
1	Сучасні погляди на анатомію, гістологію, фізіологію та біомеханіку скронево-нижньощелепних суглобів.	6
2	Скронево-нижньощелепні розлади (СНР). Класифікація СНР. Особливості клінічного обстеження хворого з підозрою на СНР.0	6
3	Класичні та сучасні променеві методи обстеження хворих з підозрою на скронево-нижньощелепні розлади. Виставлення клінічного діагнозу.	6
4	Ортопедична складова у комплексному лікуванні хворих на скронево-нижньощелепні розлади. Оклюзійні шини. Застосування універсальних та індивідуальних ортопедичних функціональних пристроїв для лікування пацієнтів з СНР.	6
5	Внутрішні порушення скронево-нижньощелепних суглобів. Класифікація. Етіологія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика.	6
6	Ортопедична складова у комплексному лікуванні внутрішніх порушень СНЩС. Профілактика.	6

7	Запально-дегенеративні захворювання скронево-нижньощелепних суглобів. Класифікації. Етіологія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика.	6
8	Ортопедична складова у комплексному лікуванні запально-дегенеративних захворювань СНЩС. Профілактика.	6
	Всього годин	48

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1

«Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів»

№	ТЕМА	К-сть год	Вид контролю
1	Функціональна анатомія жувального апарату. Вирівнювання і оклюзія зубних рядів.	12	Поточний контроль на практичному занятті
2	Етичні норми у відносинах «лікар - пацієнт» при огляді та веденні хворих на скронево-нижньощелепні розлади.	12	Поточний контроль на практичному занятті
3	Можливості сучасних променевих методів дослідження у діагностиці скронево-нижньощелепних розладів.	12	Поточний контроль на практичному занятті
4	Біомеханічні засади лікування скронево-нижньощелепних розладів оклюзійними шинами.	12	Поточний контроль на практичному занятті
5	Різновиди універсальних ортопедичних функціональних пристроїв для лікування пацієнтів зі скронево-нижньощелепними розладами.	12	Поточний контроль на практичному занятті
6	Різновиди індивідуальних ортопедичних функціональних пристроїв для лікування пацієнтів зі скронево-нижньощелепними розладами.	12	Поточний контроль на практичному занятті
	Всього годин :	72	

7. Індивідуальні завдання (історії хвороб, судово-медичні акти, акти токсикологічних досліджень, курсові та дипломні роботи, магістерські роботи) **не передбачені.**

8. Методи навчання.

Навчальний процес на кафедрі ортопедичної стоматології організовано згідно наступних нормативних документів:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 №266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;
- Наказу МОН України №1151 від 06.11.2015 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої

освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266;

- Наказу ректора ЛНМУ імені Данила Галицького від 02.06.2016 № 1604 «Про затвердження навчальних планів»;

- Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького 18.02.2015 протокол №1-ВР.

Методика організації навчального процесу на практичному занятті з ортопедичної стоматології:

Організація практичного заняття:

- **підготовчий етап (0,5 год)** Обґрунтування викладачем значення теми заняття для подальшого вивчення дисципліни та професійної діяльності лікаря з метою формування мотивації та цілеспрямованої навчальної діяльності. Ознайомлення студентів з конкретними цілями та планом заняття. Проведення стандартизованого контролю вихідного рівня підготовки студентів. Обговорення та відповіді на запитання студентів.

- **основний етап (5-6 год)** Виконання студентами практичних навичок з елективного курсу «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів» (алгоритму обстеження пацієнта, інтерпретації результатів додаткових променевих методів дослідження, вибір та замішування відтискних матеріалів, підбір відбиткових ложок, зняття відтисків, виготовлення гіпсових моделей щелеп, фіксація моделей в артикуляторі, набуття основ моделювання та виготовлення оклюзійних шин).

- **заключний етап (0,5 год)** Проведення стандартизованого кінцевого контролю з використанням індивідуальних тестових завдань в навчальному середовищі MISA та питань, аналіз результатів. Оцінювання викладачем поточної діяльності студента впродовж заняття, проведення аналізу успішності студентів, оголошення оцінок та занесення їх в паперовий та електронний варіанти журналу обліку відвідувань та успішності студентів. Староста групи вносить оцінки у відомість обліку успішності та відвідувань занять студентами з наступним завіренням викладачем. Інформування студентів про тему наступного заняття та методичні заходи щодо підготовки до нього. Практичні заняття забезпечені відповідними методичними та ілюстраційними матеріалами. Заняття проводяться з використанням тестових завдань, ситуаційних контрольних завдань, усних відповідей, демонстраційних матеріалів, фантомів зубних рядів, фантомів голови пацієнта.

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: практичні заняття та самостійна робота студентів (СРС).

Практичні заняття за методикою їх організації є клінічними, та передбачають:

- 1) обстеження пацієнтів в клінічному кабінеті з використанням стоматологічного обладнання та інструментарію;
- 2) проведення аналізу діагностичних гіпсових моделей зубних рядів пацієнтів зі скронево-нижньощелепними розладами, вибір конструкції оклюзійних шин та методу відновлення дефектів зубів та зубних рядів за необхідності;
- 3) відпрацювання студентами практичних навичок підчас клінічного прийому тематичних пацієнтів;
- 4) вирішення ситуаційних задач (оцінка діагностичних моделей, оклюдограм, даних рентгенологічного обстеження та ін.), що мають клінічне спрямування, а також вирішування тестових ситуаційних задач (формат А).

Студенти на практичних заняттях та під час клінічного прийому пацієнтів заповнюють медичну карту обстежуваного хворого, а також рекомендується заповнювати іншу звітну документацію (щоденник роботи лікаря, наряди на виконання зуботехнічних робіт).

9.Методи контролю

Поточний контроль здійснюється у вигляді усного опитування та тестового письмового контролю.

Форма підсумкового контролю – відповідно до навчального плану – семестровий залік у вигляді усного опитування та тестового письмового контролю.

Критерії оцінювання: контрольні заходи включають поточний та підсумковий семестровий контроль.

10.Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно). При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою курсу. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли студент знає програму в повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок, неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеня складності;

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли студент знає всю програму і добре розуміє її, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання відчувачи складнощі лише у найважчих випадках;

Оцінка «задовільно» ставиться студентові на основі його знань всього об'єму програми з курсу та задовільному рівні розуміння його. Студент спроможний вирішувати видозмінені завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

11.Форма підсумкового контролю успішності навчання (залік).

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік з курсу проводиться після закінчення його вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

12.Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недостатньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Самостійна робота студентів оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому контролі.

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з курсу ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „A”, „B”, „C”, „D”, „E” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення елективного курсу. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „E”.

Бали з елективного курсу для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об’єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

Методичне забезпечення:

Конспекти, розширені плани та мультимедійні презентації, плани практичних занять, плани самостійної роботи, переліки питань, завдань для поточного, підсумкового та самоконтролю знань та вмінь студентів, переліки та алгоритми виконання практичних навичок.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Визначення елективного курсу, його мета та задачі. Основні напрямки розвитку дослідження скронево-нижньощелепних розладів. Внесок співробітників кафедри у вивчення скронево-нижньощелепних розладів.

2. Діагностика скронево-нижньощелепних розладів. Методи обстеження хворого. Складові частини діагнозу.
3. Методика обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології. Історія хвороби.
4. Особливості збору анамнезу, послідовність огляду пацієнта.
5. Інструментальні та спеціальні методи дослідження в ортопедичній стоматології.
6. Рентгенологічні методи дослідження, методики, інформативність для встановлення остаточного діагнозу.
7. Артикуляція. Оклюзія. Прикус. Фізіологічний та патологічний прикус. Вікова характеристика прикусу.
8. Анатомія нижньої та верхньої щелеп, їх функціональні особливості.
9. Компоненти жувальної системи та їх функціональна взаємодія.
10. Групи жувальних м'язів та їх функції в нормі. Явище узгодженого антагонізму, синергізму у роботі жувальних м'язів.
11. Мімічна мускулатура та її функції.
12. Відносний фізіологічний спокій жувальної мускулатури, його значення в клініці ортопедичної стоматології.
13. Нервово-м'язова регуляція. Рефлекси зубощелепної системи. Поняття про періодонтомускулярний, гінгівомускулярний та міостатичний рефлекси. Їх значення.
14. Анатомічні особливості скронево-нижньощелепного суглоба. Основні структурні елементи та їх функціональне значення.
15. Механізм рухів нижньої щелепи. Порівняльна характеристика анатомо-фізіологічних механізмів жувального апарату у різних груп тварин. Взаємозв'язок між формою та функцією скронево-нижньощелепного суглоба.
16. Артикуляція. Рухи нижньої щелепи в сагітальній площині та трансверзальній. Основні параметри цих рухів.
17. Рухи нижньої щелепи у вертикальному, сагітальному та трансверзальному напрямках. Фази жувальних рухів за Гізі.
18. Механізм рухів нижньої щелепи в сагітальному напрямку. Різцевий та суглобовий шляхи, їх взаємозв'язок. Феномен Христенсена.
19. Рухи нижньої щелепи у трансверзальному напрямку (кут Бенета, співвідношення зубних рядів).
20. Сагітальні та трансверзальні оклюзійні криві, їх значення. Робоча та балансуєча сторони (характеристика оклюзійних контактів).
21. Методи запису (реєстрації) рухів нижньої щелепи (внутрішньо ротові, поза ротові).
22. Біомеханіка рухів нижньої щелепи, її значення. Визначення понять «артикуляція», «оклюзія» та їх значення.
23. Будова зубних рядів. Поняття про зубні, альвеолярні та базальні дуги. Оклюзійні криві (Шпее та Уілсона).
24. Анатомія оклюзійної поверхні зубів та зубних рядів. Оклюзійні контакти зубів.
25. Фактори оклюзії (суглобовий шлях; рух Бенета; оклюзійна площина – Шпее, Уілсона; морфологія оклюзії; різцевий шлях; відстань між суглобовими голівками).
26. Види оклюзії. Контакти зубів при центральній оклюзії. Співвідношення передніх та кутніх зубів в положенні центральної оклюзії.
27. Оклюзійні концепції при різних видах протезування. Відновлення функціональної оклюзії при різних видах протезування

28. Контакти зубів при висуванні нижньої щелепи до переду та її бокових рухах. Передчасні контакти – супраконтакти.
29. Основні положення суглобової теорії артикуляції нижньої щелепи та її практичне значення.
30. Основні положення сферичної теорії артикуляції та її практичне значення.
31. Теорія артикуляційної рівноваги, основні положення.
32. Артикулятори. Призначення, види, основні принципи роботи.
33. Відбитки та їх класифікація. Матеріали, які використовуються для їх отримання.
34. Відбиткові матеріали. Вимоги до них.
35. Ускладнення при отриманні відбитків та їх запобігання.
36. Діагностичні моделі. Вимоги до них, правила виготовлення.
37. Апарати, які відтворюють рухи нижньої щелепи.
38. Оклюдатори та артикулятори, їх класифікація. Принципи конструювання.
39. Класифікація апаратів, які відтворюють рухи нижньої щелепи.
40. Основні положення артикуляційної проблеми. Постулати Бонвіля, Ганау.
41. Суглобова теорія артикуляції (Гізі, Ганау, Бонвіль).
42. Сферична теорія артикуляції (Монсон, Сапожников, Черних, Хмелевський)
43. Поза ротові методи реєстрації індивідуальних рухів нижньої щелепи.
44. Феномен Христенсена, внутрішньо ротовий спосіб визначення кутів сагітального та трансверзального шляхів (методика Ефрона, Катца, Гельфанда).
45. Захворювання скронево-нижньощелепового суглобу. Етіологія, клініка, диференційна діагностика, лікування.

Перелік стоматологічних маніпуляцій, якими повинен володіти випускник з елективного курсу «Сучасні методи ортопедичного лікування скронево-нижньощелепних розладів» згідно освітньо-кваліфікаційної характеристики

1. Пальпація (латеральна та постеріальна) скронево-нижньощелепних суглобів.
2. Пальпація м'язів щелепно-лицевої ділянки.
3. Пальпація регіональних лімфатичних вузлів щелепно-лицевої ділянки.
4. Пальпація точок виходу гілок трійчастого нерва.
5. Мануальні провокаційні проби на СНЩС і жувальні м'язи.
6. Аускультация скронево-нижньощелепних суглобів.
7. Отримання анатомічних відбитків з нижньої та верхньої щелеп.
8. Отримання дентоблоків.
9. Виготовлення гіпсових моделей зубних рядів.
10. Загіпсовка моделей в артикуляторі.
11. Корекція та припасовування універсальних оклюзійних функціональних пристроїв (фабричного виготовлення).
12. Корекція та припасовування індивідуальних оклюзійних функціональних пристроїв (лабораторного виготовлення).

14.Рекомендована література:

Основна література

1. Клемин В.А. Ортопедическая стоматология. Учебное пособие /В.А.Клемин,

- В.Е.Жданов. –К.: ВСИ «Медицина», 2010. –224с. Рекомендовано Министерством образования и науки Украины как учебное пособие для студентов высших медицинских учебных заведений IV уровня акредитации ГРИФ ЛИСТ № 1/11-10347 від 09.11.2010.
2. Макєєв В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). –Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.
 3. Неспрядько В.П., Рожко М.М. Ортопедична стоматологія. Київ, Книга плюс, 2003.
 4. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.; Книга плюс, 2006. – 544 с.

Додаткова література

1. Нападов А.Л. Артикуляция и протезирование в стоматологии.- К.: Здоровья, 1984.
2. Основы деонтологии в стоматологии. Пособие для студентов и врачей /Под ред. Г.П.Рузина. –Винница: Нова книга, 2008. -120с.
3. Маевски С.В. Стоматологическая гнатофизиология. Нормы окклюзии и функции стоматологической системы /Маевски С.В. –Львов: ГалДент. – 2008. -144с.
4. Збірник алгоритмів практичних навичок і вмінь до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 «Стоматологія»: Навч.посібник / Л.Д.Чулак, К.М.Косенко, А.Г.Гулюк та ін.; За заг. ред. Л.Д.Чулака. – Одеса: Одес. Держ. Мед. Ун-т, 2004. – 264 с. – Рос. мова.
5. Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В. Оджубейська О.Д. Тактика курації хворих у клініці ортопедичної стоматології. Полтава: Астрія, 2003 – 52 с.
6. Хватова В.А. Диагностика и лечение нарушений функциональной окклюзии //Н.Новгород. – 1996. - 275с.
7. Гросс М.Д., Метьюс Дж.Д. Нормализация окклюзии: Пер.с англ.. – М.: Медицина, 1986, 288 с.
8. Аболмасов Н.Н. Избирательная пришлифовка зубов. – Смоленск, 2004. – 79 с.
9. Окклюзия и клиническая практика / под ред. И. Клинеберга, Р.Джагера; Пер. с англ.; Под общ.ред. М.М.Антоника. – М.: МЕДпресс-информ, 2006. – 200с.

15.Інформаційні ресурси:

<http://meduniv.lviv.ua/>